

УДК 636.2.053.083

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ТЕЛИЦЬ, ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ КОМПЛЕКТУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО СТАДА МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ

Рецензенти: д.-тор с.-г. наук Вакуленко І.С.; канд. с.-г. наук Адмін О.Є.

О.М. Маменко

Харківська державна зооветеринарна академія

С.Ф. Антоненко, Л.В. Гончаренко, Л.Г. Гребень

Інститут тваринництва УААН

У статті викладено результати досліджень впливу способу утримання телят до 3 місячного віку на їх ріст і розвиток. Встановлено, що у результаті утримання молодняку в клітках-вольєрах жива маса збільшується на 10,20-33,60 кг (10,97-36,96 %), середньодобовий приріст у віці 1 міс. на 80-220 г (12,64-33,69 %), 2 міс. на 77-336 г (10,56-48,27 %) і у 3 міс на 180-547 г (24,13-68,97 %), оплата корма за 1 кг приросту живої маси при цьому зростає відповідно на 6,28-6,70; 18,04-22,01 і 2,56-2,62 %. Раннє привчання телят до поїдання грубих (сіна) концентрованих кормів не має негативного впливу на їх подальшу продуктивність.

Ключові слова: телята, технологічна група, безприв'язне утримання, вольєр, інтенсивність росту, жива маса, собівартість приросту.

Найважливішим ланцюгом сучасної технології виробництва молока і м'яса є тварини, а для комплектування ферм і комплексів важливе значення має якість вирощеного молодняку.

Забезпечити необхідний рівень виробництва молока можна лише при інтенсивному вирощуванні молодняку на протязі всього періоду вирощування, для чого треба створити достатній рівень годівлі тварин в усі сезони року [1-30].

Ф.Ф. Ейснер [30] зазначав: «Можна сказати, що та кількість молока, яку ми одержуємо сьогодні залежить від того, як ми нагодували корів, а ті надої, які ми чекаємо через 1-3 роки, залежать від того, як ми сьогодні організуємо вирощування ремонтних телиць».

Вирощування телят у молочний період, тобто з 10 до 120-добового віку передбачає їх пристосування до зовнішніх умов середовища. Мінімальна тривалість цього періоду 4-5 тижнів і зумовлюється він кількістю згодованих молочних кормів і розвитком їх шлунково-кишкового тракту [6].

В цей період часу треба поступово перевести тварин від молочного типу живлення до рослинного, тобто тварина має поступово привчатися споживати корми рослинного походження, щоб розвивалися передшлунки, збільшувалися розміри кишечника, це сприятиме споживанню кількості об'ємних кормів в дорослому віці.

Процес вирощування телиць слід вважати фінансовим капіталовкладенням, повернення якого починається тільки після першого отелення.

Розповсюджений метод утримання телят у перші дні після народження у зауважених за габаритами індивідуальних клітках, цей метод запобігає контакту з іншими тваринами та поширення і інфекційних і шлункових захворювань [30].

Розповсюджений також метод холодного вирощування телят в індивідуальних будиночках-барліжках на відкритому повітрі та в приміщеннях полегшеного типу [7, 14-15, 19-20]. Це дає можливість по-перше, зменшити

витрати на будівництво, прибирання гною, проведення дезинфекції, сприяє збереженню телят та підвищенню приросту живої маси у всі вікові періоди.

А по друге, такий метод зумовлює зростання на 8-10 % витрати молока на випоювання та удосконалення при обслуговуванні тварин у негоду [7, 19-20].

Зазначені недоліки значною мірою зменшують ефективність застосування цього методу вирощування телят, а тому як найшвидше можливе усування їх та прийняття оптимального варіанту утримання телят у вольєрах на глибокій солом'яній підстилці стало метою наших досліджень.

Матеріали та методи досліджень. Науково-господарські досліді проведені у ДП ДГ «Гонтарівка» ІТ УААН Вовчанського району Харківської області на поголів'ї молодняку чорно-рябої породи. Дослідження проведені у трьох повторностях (по 91 дн. кожна) у зимово-весняно-літній періоди. За методом аналогів за живою масою, віком та походженням; по першій серії – розмір груп був по 5 голів, по другій і третій серіях - по 8 голів (табл. 1).

Телят дослідної групи передбачено утримувати так: після народження - біля корови, вона його облизує і теля випиває перші порції молозива, як що воно само не п'є, то молозиво дають йому із соски (баклажки). Потім обсохле теля переносять і утримують у металевих клітках-вольєрах протягом 91 діб (у зимовий період у приміщенні, у літній - під навісом біля приміщення).

Клітки-вольєри мають навісну годівницю для грубого корму – сіна, а також фіксатори відер пластмасових для напування молоком, водою і згодовування концентрованих кормів. Конструкція вольєра розбірна. На підлогу клітки-вольєра настиляють солом'яну підстилку, в яку додають солом'яну у міру забруднення. Напування молоком і роздавання рослинних кормів – дворазове.

Годівля дослідних тварин молочними кормами двократна – 5 дн. молозиво, а потім вранці – 2 л і ввечері – 2 л молока. З першого дня новонародженому теляті необхідно давати воду: перші п'ять днів - теплу кип'ячену (36-38 °С), а потім теплу сиру (36-38 °С), через дві години після напування молоком - вранці і ввечері. Також із першого дня після народження належить давати концентровані корми у відро-годовницю, яка розташована на зовнішній стороні вольєра, а також сіно в спеціальну годівницю.

Телят контрольної групи після народження утримують у дерев'яних клітках «Еверса» (7-13 днів), а потім переводять на прив'язь у групові секції з дерев'яною підлогою та солом'яною підстилкою, з груповими годівницями і напувалками з водою ПВ-1.

Годівля тварин контрольної групи: молочні корми за схемою напування, прийнятою в господарстві, молоко теж роздають двічі на день: вранці і ввечері – двократно. Грубі й концентровані корми роздають за схемою вирощування - на 20-25 добу від народження.

Потребу в молочних кормах розраховували індивідуально, а рослинних у цілому по групі.

1. Схема досліді

Показники	Групи тварин	
	дослідна	контрольна
Кількість тварин, голів	42	42
Привчання до поїдання концентрованих і грубих кормів, дн.	1	20-25
Час привчання до води питної, дн.	1	30-40

Поїдання кормів враховували щодня шляхом зважування їх при роздаванні, а облік залишків здійснювали перед ранковим роздаванням кормів наступного дня. Ріст і розвиток телят визначали за результатами щомісячного індивідуального зважування. Етологічні особливості тварин визначали за методикою Адміна Є.І. [1]. На основі спожитого тваринами корму визначали витрати на 1 кг приросту живої маси.

Результати досліджень опрацьовані біометрично за допомогою комп'ютерної програми Statystic.

Результати досліджень. Упродовж 3-х серій дослідів усі тварини характеризувалися високою енергією росту. Однак слід зазначити, що за період дослідів (91 дн.) тварини дослідної групи, яких утримували у вольєрах, мали вищу інтенсивність росту (табл. 2).

2. Жива маса і середньодобовий приріст дослідних тварин ($M \pm m$)

Групи тварин	Вік, міс., дн	Жива маса при народженні, кг	Жива маса, кг	Приріст живої маси, кг	Середньодобовий приріст, г
Перша серія (n=5 голів)					
Дослідна	1=30	29,00±0,30	50,40±0,80	21,40±0,40	713±16
	2=31	=	75,40±40	25,00±0,55	806±26
	3=30	=	103,20±1,00	27,80±0,73	926±14
	91 дн.		Σ	74,20±0,60	815±18
Контрольна	1=30	29,00±0,25	48,00±0,70	19,00±0,45	633±15
	2=31	=	70,60±0,80	22,60±0,49	729±20
	3=30	=	93,00±1,00	22,40±0,65	746±14
	91 дн.		Σ	64,00±0,57	703±16
Друга серія (n =8 голів)					
Дослідна	1=30	26,20±1,10	52,40±1,49	26,20±0,45	873±15
	2=31	=	84,40±2,36	32,00±0,49	1032±20
	3=30	=	124,60±2,97	40,20±0,65	1340±14
	91 дн.		Σ	98,40±0,57	1081±16
Контрольна	1=30	26,00±1,75	45,60±1,40	19,60±0,80	653±27
	2=31	=	67,20±1,40	21,60±0,80	696±26
	3=30	=	91,00±1,75	23,80±1,90	793±30
	91 дн.		Σ	65,00±1,60	714±28
Третя серія (n=8 голів)					
Дослідна	1=30	30,87±0,30	52,75±0,27	21,88±0,47	729±18
	2=31	=	77,87±0,65	25,12±0,43	810±14
	3=30	=	113,12±0,89	35,25±0,83	1175±28
	91 дн.		Σ	82,25±0,74	903±21
Контрольна	1=30	30,87±0,52	48,37±0,53	17,50±0,59	583±20
	2=31	=	68,87±0,77	20,50±0,44	661±11
	3=30	=	94,62±1,17	25,75±0,83	858±28
	91 дн.		Σ	63,75±1,12	700±12

Слід зазначити, що найважливішим ланцюгом сучасної технології виробництва тваринницької продукції є тварини. Тому для комплектування ферм і комплексів виключно важливе значення має якість вирощеного молодняка. А щоб мати високу продуктивність корів, треба інтенсивно вирощувати ремонтних телиць. При цьому необхідно враховувати взаємозв'язані чинники: чим нижчий рівень вирощування, тим триваліший його період і менша продуктивність тварин і навпаки [1-30].

Упродовж 3-х серій експерименту всі тварини характеризувались високою енергією росту. Перевага тварин дослідної групи в порівнянні з ровесницями контрольної групи за показником живої маси однієї голови в місячному віці (30 діб.) становила: по першій серії експерименту – 2,40 кг (5,0 %; $P>0,90$), у другій серії 6,80 кг (14,91 %; $P>0,90$), у третій – 4,38 кг (9,09 %; $P>0,90$). За другий місяць вирощування (31 дн.) – 4,80 кг (6,80 %; $P>0,90$) по першій серії, у другій – 17,20 кг (25,99 %; $P>0,99$), у третій – 9,00 кг (13,07 %; $P>0,90$). За третій (30 дн.) по першій серії – 10,20 кг (10,97 %; $P>0,90$), в другій – 33,60 кг (36,92 %; $P>0,99$), а в третій – 18,50 кг (19,55 %; $P>0,90$).

За показниками приросту живої маси в першій серії досліду за 1 міс. (30 дн.) експерименту тварини дослідної групи переважали своїх ровесниць на 2,40 кг (12,63 %; $P>0,90$), у другій і третій – відповідно на 6,60 кг (33,60 %; $P>0,90$) і на 4,38 кг (29,03 %; $P>0,90$). У другому місяці (31 дн.) на 2,40 (10,62 %; $P>0,90$) в першій серії, а в другій і третій – відповідно на 10,40 кг (48,15 %; $P>0,99$) і на 4,62 кг (22,54 %; $P>0,90$). У третьому міс. (30 дн.) досліду в першій серії – на 5,4 кг (24,11 %; $P>0,90$), другій і третій відповідно – на 16,40 кг (68,91 %; $P>0,99$) і на 9,50 кг (36,89 %; $P>0,99$).

Загальний приріст живої маси однієї голови за період експерименту (91 дн.) дослідних тварин у порівнянні з контрольними по першій серії становить – 10,20 кг (15,94 %; $P>0,90$), у другій – 33,40 кг (15,81 %; $P>0,99$) і в третій відповідно – 19,00 кг (22,02 %; $P>0,90$).

Така тенденція складається і за показниками середньодобового приросту між дослідними тваринами. Так, у першій серії досліду за перший місяць (31 дн.) перевага дослідних тварин (що утримувались у вольєрах на солом'яній підстилці) у порівнянні з контрольними становила 80 г (14,4 %; $P>0,90$), в другій і третій – відповідно 200 г (33,69 %; $P>0,90$) і 146 г (25,04 %; $P>0,99$). За другий місяць (30 дн.) експерименту переважали по першій серії на 77 г (12,9 %; $P>0,90$), у другій і третій серії – відповідно на 336 г (48,27 %; $P>0,90$) і на 149 г (22,54 %; $P>0,99$). За третій місяць (30 дн.) досліду перевага складала по першій серії – 180 г (24,13 %; $P>0,99$), у другій і третій – відповідно 547 г (68,90 %; $P>0,99$) і 317 г (36,90 %; $P>0,99$).

За показником загального середньодобового приросту однієї голови за 91 днів досліду (г) тварини, яких утримували у вольєрах на глибокій солом'яній підстилці, переважали своїх ровесниць у першій серії на 112 г (15,93 %; $P>0,99$), у другій і третій серії – відповідно на 367 г (51,40 %; $P>0,99$) і на 203 г (29,00 %; $P>0,99$).

Вирощування телиць повинно мати кінцеву мету – створити тварину, яка здатна упродовж тривалого часу давати великі надії молока високої якості за найменших витрат кормів. Для цього тварина повинна характеризуватися оптимальною живою масою, добре розвиненими органами травлення, серцем, легенями, молочною залозою. При цьому у такої корови має бути міцний кістяк, розвинені м'язи, які забезпечують роботу усіх життєвих функцій і тривалий період молочної продуктивності [1-30].

Згодовування грубих і концентрованих кормів телятам із раннього віку прискорює включення до процесу травлення його під шлунків, підсилює моторику й секреторну функцію кишечника, що сприяє швидкому переходу молодняку на споживання грубих і концентрованих кормів.

На основі хронометражних спостережень (табл. 3) слід визнати, що тварини дослідної групи вже на 5-8 добу після народження частково поїдають грубі й концентровані корми після напування молоком і водою.

3. Динаміка хронометражних спостережень

Елементи поведінки	На початку дослідку				В кінці дослідку			
	Групи тварин							
	дослідна		контрольна		дослідна		контрольна	
	хв	%	хв	%	Хв.	%	хв	%
Перша серія								
Стоїть	2	0,1	3	0,2	10	0,7	30	2,1
Лежить	1410	97,9	1426	99,0	1360	94,4	1300	90,3
Ходить	10	0,7	-	-	-	-	50	3,4
Їсть корм: Сіно	1	0,1	-	-	17	1,1	14	0,9
Солому	1	0,1	-	-	5	0,4	4	0,3
Молоко	4	0,3	6	0,5	3	0,2	6	0,4
Комбікорм	1	0,1	-	-	25	1,7	20	1,5
П'є воду	6	0,4	-	-	10	0,8	6	0,4
Та інші	5	0,3	5	0,3	10	0,7	10	0,7
	1440	100	1440	100	1440	100	1440	100
Друга серія								
Стоїть	3	0,2	4	0,3	11	0,8	29	2,2
Лежить	1407	97,7	1424	98,9	1358	94,3	1298	90,1
Ходить	11	0,8	-	-	3	0,2	58	4,0
Їсть корм: Сіно	2	0,1	-	-	20	1,4	16	1,1
Солому	2	0,1	-	-	3	0,2	3	0,2
Молоко	1	0,1	-	-	30	2,1	20	1,4
Комбікорм	4	0,3	7	0,5	3	0,2	5	0,3
П'є воду	6	0,4	-	-	6	0,4	5	0,3
Та інші	4	0,3	5	0,3	6	0,4	6	0,4
	1440	100	1440	100	1440	100	1440	100
Третя серія								
Стоїть	1	0,1	2	0,2	2	0,1	21	1,4
Лежить	1405	97,7	1424	98,9	1367	94,5	1304	90,5
Ходить	12	0,8	-	-	-	-	56	3,9
Їсть корм: Сіно	3	0,2	-	-	18	1,2	14	0,9
Солому	2	0,1	-	-	4	0,3	3	0,2
Молоко	4	0,3	8	0,5	3	0,2	6	0,3
Комбікорм	2	0,1	-	-	31	2,1	23	1,6
П'є воду	6	0,4	-	-	8	0,7	6	0,4
Та інші	5	0,3	6	0,4	7	0,5	7	0,5
	1440	100	1440	100	1440	100	1440	100

А з 18-20 добового віку вже постійно їх поїдають. Кількість підходів до цих кормів (упродовж доби) за 1 міс. (30 дн.) становила – 4 рази, за 2 міс (31 дн.) – 5-6 разів, за 3 міс. (30 дн.) – 6-8 разів, така тенденція спостерігалась і в 2-й та 3-й серіях.

Середньодобове поїдання сіна за період експерименту було таке: тварини, яких утримували у вольєрах га глибокій солом'яній підстилці, за 1 міс (30 дн.) – 0,1 кг; телята контрольної групи не вживали зовсім; за 2 міс. (31 дн.) і 3 міс. (30 дн.) дослідні - відповідно по 0,6 кг і по 1,5 кг, а контрольні – по 0,3 кг і по 1,0 кг.

У другій серії - відповідно дослідні за 1 міс (30 дн.) – 0,1 кг, а за 2 і 3 міс. – 0,8 кг і 1,6 кг.

У третій серії така тенденція зберігалася за тваринами дослідної групи за 1 міс (30 дн.) – 0,1 кг, а в другому і третьому місяці – 0,7 кг і 1,4 кг, що на 0,4 кг і 0,7 кг більше ніж тварини контрольної групи. За характером поїдання соломи тварини обох груп не відрізнялись.

Такий елемент, як поїдання комбікорму, у тварин дослідної групи в середньому за добу (кг) за 1 міс. (30 дн.) становив 0,2 кг, в 2 міс. (31 дн.) і 3 міс. (30 дн.) відповідно – 0,9 кг і 8,0 кг, а у тварини контрольної за 1 міс (30 дн.) нічого не з'їли, за 2 міс. (31 дн.) і 3 міс. (30 дн.) – 0,6 кг і 1,3 кг.

У другій серії така тенденція за дослідними тваринами зберігалася за 1 міс. (30 дн.) – 0,150 кг, а тварини контрольної не вживали кормів; дослідні тварини за 2 міс (31 дн.) і 3 міс (30 дн.) – 1,1 кг і 2,0 кг, а контрольні - відповідно 0,7 кг і 1,3 кг, що на 0,4 кг і 0,7 кг, що на 0,4 кг і 0,7 кг менше ніж тварини дослідної групи.

У третій серії така тенденція зберігалася за тваринами дослідної групи: за 1 міс. (30 дн.) – 0,2 кг, за 2 міс. (31 дн.) і за 3 міс. (30 дн.) – відповідно 0,9 кг і 2,0 кг за добу, тварини контрольної групи за 1 міс. нічого не їли, за 2 міс. (31 дн.) і 3 міс. (30 дн.) – 0,6 кг і 1,3 кг, що на 0,3-0,7 кг менше від тварин дослідної групи.

Крокова активність телят дослідної групи за 3 суміжні дні на 22-28 % була активніша за ровесниць контрольної групи.

Витрати солом'яної підстилки за період експерименту тваринами дослідної групи, що знаходяться у вольєрах за 1 міс. (30 дн.) становила 40 кг, за 2 міс. (31 дн.) і 3 міс. (30 дн.) – 65 і 90 кг. Усього за період досліду – 195 кг, за другу і третю - відповідно 230 кг і 198 кг.

За період експерименту (91 дн.) у дослідній групі витрачено молока на одну голову – 364 л, води – 400-450 л; у контрольній - молока 400-450 л, що на 9,9-23,6 % більше ніж у телят дослідної групи.

Слід зазначити, що за період експерименту у тварин дослідної групи, які знаходились у вольєрах на глибокій солом'яній підстилці була вища оплата корму приростом живої маси.

У першій серії (за 91 дн.) вона у дослідній групі становила – 3,43 корм. од., у другій і третій - відповідно 2,68 і 3,05 кг корм. од. У контрольній – відповідно 3,66 кг, 3,27 і 3,13 кг, що 6,28-18,04 % була нижчою ніж у тварин дослідної групи.

Слід зазначити, що таке утримання у вольєрах на глибокій солом'яній підстилці, та раннє привчання до грубих і концентрованих кормів і води не впливає негативно на подальше поїдання цих кормів та приріст живої маси.

Висновки:

1. Привчання телят з 1-2 доби після народження до поїдання грубих кормів (сіна і соломи) і комбікорму (телячого), кип'яченої теплої води (36-38 °C) та двократне напування молоком по 2 л вранці і ввечері не впливає негативно на здоров'я тварин, що утримуються у вольєрах на глибокій солом'яній підстилці.

2. Завдяки такому утриманню й годівлі телят дослідної групи до 3 міс. (91 дн.) збільшується поїдання грубих і концентрованих кормів: за 1 серію на 0,3 і 0,5 кг; за 2 – 0,2 кг і 0,4 кг; за 3 і 0,4 кг і 0,7 кг; концентрованих – відповідно 0,3 кг і 0,7 кг, у другій і третій – відповідно на 0,4 кг і на 0,7 кг по обох кормах ніж у тварин контрольної групи.

3. Наведена схема утримання й годівлі сприяє зростанню приросту живої маси однієї голови, тварини дослідної групи в порівнянні з телятами контрольної групи (91 дн.) експерименту по першій серії на 10,20 кг, або (19,94 %); по другій і третій - відповідно 33,40 кг (51,38 %) і 18,50 кг (29,20 %).

4. Запропонований режим утримання і годівлі сприяє кращій оплаті корму приростом живої маси у всіх трьох серіях досліду: на 6,28-18,04 % вище ніж у тварин контрольної групи.

Бібліографічний список

1. Админ Е.И. Изучение поведения сельскохозяйственных животных в больших группах / Е.И. Админ // НТБ, № 2. /ІТ УААН, 1970. – С. 44-50.
2. Бородулин Е.Н. Учебная книга телятницы / Е.Н. Бородулин. – М.: Колос, 1977. – 256 с.
3. Бородулин Е.Н. Выращивание молодняка для промышленных комплексов / Е. Н. Бородулин, А.В. Фролкин. – М.: Московский рабочий, 1978. – 112 с.
4. Валеев Н.Б. Выращивание молочных телят в индивидуальных клетках / Н.Б. Валеев, Ю.С. Гурьев, В.Н. Деревянов // Зоотехния. – 1988. - № 3. – С. 52-94.
5. Гавриленко М.С. вирощування корів з надоем 5-8 тис. кг молока за лактацію / М.С. Гавриленко. – К.: Науковий світ. – 2002. – 71 с.
6. Гноєвий І.В. Годівля і відтворення поголів'я сільськогосподарських тварин в Україні / І.В. Гноєвий. – К., 2006. – 400 с.
7. Губарев А.А. Вплив технологічних умов вирощування ремонтних телиць на їх продуктивні показники і адаптаційну здатність: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук: спец. 06.02.04 «Технологія виробництва продуктів тваринництва / А.А. Губарев. –Харків, ІТ УААН. – 2007. – 20 с.
8. Завадов В. Выращивание племенного молодняка без потерь / В. Завадов, А. Завадова, Л. Пруданов //Молочное и мясное скотоводство.– 2007.- № 7. – С. 7-9
9. Заднепрнянский И.П. Селекция и племенное дело в молочном скотоводстве / И.П. Заднепрнянский, А.И. Рязанов, В.В. Закирко. – Белгород, Везелица, 2008. – 211 с.
10. Зайнутдинов Г. Холодный метод выращивания телят – способ повышения их резистентности и сохранности / Зайнутдинов Г., Алигайджиев М., Иванов В. [и др.] // Молочное и мясное скотоводство. – 2008. - № 6. – С. 20-22.
11. Иванов В. Технологія вирощування ремонтних телиць / В. Иванов // Farter. [“Молочні ріки”]. – 2008. - № 6 (15).- С.6-7.
12. Калашников А.П. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных / [Калашников А.П., Клейменов Н.И., Баканов В.Н. и др.]. – М.: Агропромиздат, 1986. – 352 с.
13. Калашников А.П. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных / [Калашников А.П., Фисинин В.И., Щеглова В.В. и др.].– Москва, 2003. – 456 с.
14. Клименок И.И. Совершенствование технологии выращивания ремонтных телок: автореф. на соискание ученой степени д-ра с. х. наук: 06.02.04 - частная зоотехния, технология производства продуктов животноводства / И.И. Клименок. – Новосибирск. – 1994. – 49 с.
15. Коваль С. Найвищий надій молока на Вінниччині - 7003 кг /С. Коваль //Пропозиція. – 2008. – С. 120-123.
16. Ляшенко В. Эффективный прием выращивания телят / Ляшенко В., Зубриянов В., Бахтеева З. // Молочное и мясное скотоводство. – 2002. - № 6. – С. 22-23.
17. Ментух Ф.А. Фізіологічні основи інтенсивного вирощування ремонтних телиць: автореф. на здобуття наук. ступеня доктора с.-г. наук: 03.00.13 - фізіологія людини і тварини / Ф.А. Ментух. – Львів. – 2004. – 33 с.
18. Микитюк Д. Стратегія успішного господарювання / Микитюк Д., Пасічник В., Геймор М. // Пропозиція. – 2008. - № 9. – С. 42-44.

19. Мисостов Т.А. Выращивание телят в не отапливаемых помещениях /Т.А. Мисостов, Э.Б. Калмыков // Зоотехния . – 1988. - № 3. – С. 57-59.
20. Мисостов Т.А. Выращивание телок в помещениях облегченного типа /Мисостов Т.А., Калмыков Э.Б., Беловодский Ф.А. // Зоотехния . – 1988. - № 9. – С. 23-26.
21. Новиков Е.А. Закономерности развития сельскохозяйственных животных / Е.А. Новиков. – М.: Колос, 1970. – 224 с.
22. Обливанцев В. Холодный метод вирощування телят / В. Обливанцев // Пропозиція. – 2006. - № 12. – С.3-5.
23. Привало О. Интенсивность выращивания ремонтных телочек в молочный период / Привало О., Снегир С., Золенко И. // Молочное и мясное скотоводство. – 2007. - № 7. – С. 9-10.
24. Пшеничный П.Д. Узловые вопросы выращивания / П.Д. Пшеничный // Животноводство. – 1958. - № 2. – С. 54-62.
25. Радченко В.В. Организация рационального использования голштинского молодняка в Украине /В.В. Радченко, Ю.М. Лютый. – Днепропетровск: Пороги, 2002. – 137 с.
26. Рубан С.Ю. У країні нема пасовищ / С.Ю. Рубан // Селянська газета. - №6 від 4 лютого 2005. – 4 с.
27. Рубан Ю.Д. Планирование племенной работы в совершенных условиях производства / Ю.Д. Рубан // «Повышение продуктивности крупного рогатого скота» : Сб. науч. тр.1985. – Т. 313. – С. 11-26.
28. Сидорович М.А. Усовершенствованные технологические приемы выращивания телят профилакторного периода: автореф. дис. на соиск.учен.степ. канд. с.-х. наук: спец. 06.02.04, частная зоотехния, технология производства продуктов животноводства / М.А. Сидорович. – Гродно, 2004. – 17 с.
29. Сударев Н. Содержание телят в индивидуальных домиках и помещениях /Н. Сударев //Молочное и мясное скотоводство.– 2007.- № 7.– С. 36-37.
30. Эйсер Ф.Ф. Воспроизводство стада / Эйсер Ф.Ф., Омеляненко А.А., Шаповалов Ю.Д. – М.: Колос, 1978. – 203 с.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИИ ВЫРАЩИВАНИЯ ТЕЛОК, ПРЕДНАЗНАЧЕННЫХ ДЛЯ КОМПЛЕКТОВАНИЯ ПРОДУКТИВНОГО СТАДА МОЛОЧНОГО СКОТА

*Маменко О.М., Харьковская государственная зооветеринарная академия
Антоненко С.Ф., Гончаренко Л.В., Гребень Л.Г., Институт
животноводства УААН*

В статье выложены результаты исследований влияния способа содержания телят до 3-месячного возраста на их рост и развитие. Установлено, что при содержании молодняка в клетках-вольерах живая масса увеличивается на 10,20-33,60 кг (10,97-36,96 %), среднесуточный прирост в возрасте 1 мес. - на 80-220 г (12,64-33,69 %), 2 мес. - на 77-336 г (10,56-48,27 %) и в 3 мес. - на 180-547 г (24,13-68,97 %), оплата корма за 1 кг прироста живой массы при этом возрастает соответственно на 6,28-6,70; 18,04-22,01 и 2,56-2,62 %. Раннее приучение телят к поеданию грубых (сена), концентрированных кормов не оказывает негативного влияния на их последующую продуктивность.

Ключевые слова: телята, технологическая группа, беспривязное содержание, вольеры, интенсивность роста, живая масса, себестоимость прироста.

HEIFER GROWING TECHNIQUE IMPROVEMENT FOR PRODUCTIVE DAIRY HERD FORMATION

Mamenko O., Kharkiv state veterinary academy

Antonenko S., Goncharenko L., Greben L., the institute of animal science, UAAS

This article highlights the experimental research results of management impact on 3-months old age calves growth and developmental rate. Open-air caged management system expedient to be applied for live weight gain (LWG) of the young stock. LWG observed to be upped by 10.20-33,60kg. Percentage equals 10,97-36,96%. Average-daily gain (ADG) proved to be increased per 80-220g for the one month old-aged calves. Percentage forms 12,64-33,69%. 77-336g ADG was observed at 2-months old age. Percentage constitutes 10,56-48,27%. 180-547g ADG was defined at 3-months old age. Percentage amounts 24,13-68,97%. Feed cost was upped by 6,28%-6,70%, 18,04%-22,01% and 2,56%-2,62% respectively. Feed cost was computed per 1kg LWG. Early calves training for roughage, concentrated feeds consumption proved not to affect negatively subsequent productivity.

Key words: calves, technological group, loose housing system, open-air cages, growth rate, live weight (LW), prime cot of progeny delivery.

УДК 636.2 082.2

ВИКОРИСТАННЯ СЕЛЕКЦІЙНИХ МЕТОДІВ З УДОСКОНАЛЕННЯ БУРОЇ КАРПАТСЬКОЇ ПОРОДИ

Рецензент: канд. біол. наук Агій В.М.

Г.С. Мачуліна, Р.Г. Філеп, М.Т. Неживий, Т.М. Бондарчук

Закарпатський інститут агропромислового виробництва УААН

Вивчено результати впливу швіцьких плідників на продуктивні та племінні якості корів бурої карпатської породи. Встановлено три типи тварин в залежності від екстер'єрно-конституційних особливостей. Виявлено, що використання плідників швіцької породи приводить до підвищення молочної продуктивності (корови генотипу 50 % кровності за швіцькою породою переважають ровесниць бурої карпатської породи за надоєм за 1-3 лактацію на 902-716 кг молока), покращення екстер'єрно-конституційних особливостей (за проміром косої довжини тулуба та висоти в холці - відповідно на 6,0 та 8,0 см).

Ключові слова: порода, буро карпатська, продуктивність, екстер'єр, бугаї плідники, нащадки.

В Україні молочне скотарство має бути конкурентоспроможним, рентабельним і забезпечуватись на високопродуктивному поголів'ї тварин. Головним чинником у цьому питанні є прискорення селекційних процесів розведення тварин. Виведення високопродуктивних типів тварин, пристосованих до експлуатації в певних геокліматичних та екологічних умовах. [2].

Основною породою Закарпатської області є бура карпатська порода, затверджена в 1971 році, яка у своєму історичному розвитку формувалась, як худоба комбінованого напрямку продуктивності [1].

У зв'язку з цим виникла необхідність вивчити вплив використання плідників швіцької породи різних екологічних зон на формування типу та молочної продуктивності бурої карпатської породи з розкриттям подальшого генетичного потенціалу продуктивності..